

Lovčice

Kraj: Královéhradecký

Správní obvod: Hradec Králové

Nadmořská výška: 222 m n. m.

Počet obyvatel: 687

Adresa URL: www.lovcice.eu

Okres: Hradec Králové

GPS souřadnice: 50.165202N, 15.384634E

První pís. zmínka: 1354 (670 let)

PSČ: 503 61

Historie obce Lovčice

Obec Lovčice se rozkládá v povodí řeky Cidliny, jejíž žírné břehy osídlil už v době bronzové mohutný slovanský kmen Charvátů a zanechal tu řadu osad a dvorů. Lovčice jsou pravděpodobně jednou z těchto osad. Osídlení již v dobách pohanských dokazují četné vykopávky - na různých místech zdejšího katastru, zejména pak z let 1929 - 1930, kdy se prováděly meliorace pozemků. Objevena byla pohanská pohřebiště se žárovými hroby. V prostoru mezi Lovčicemi a Lišicemi, kde se říká "V kopcích". Vykopány byly popelnice, zbytky zbraní, bronzové a železné ozdoby, jejichž část byla umístěna v okolních muzeích. Jméno obce Lovčice představuje ves lidí Lovkových. Toto příjmení vzniklo z obecného jména lovec. Bohatě okolní lesy tuto domněnku potvrzují.

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1354.

Historické záznamy o Lovčicích sahají do roku 1299, kdy vesnice náležela k panství hradištskému a žiželickému. Ve vsi stávala tvrz, na níž se v letech 1355 - 1377 připomínají bratři Heník a Přibík z Jíkve. Tvrz ležela na mírném návrší, kde se říká "na Pekelci", což dosvědčují zbytky základů, které zde byly rozkopány kolem r. 1850, a různé věci, které zde byly nalezeny, jako stříbrné lžičky, zlatý prsten s raženou loveckou trubkou a zbytky různých zbraní. Tvrz byla chráněna rybníky a snad i bažinami, které se kolem dokola prostíraly. Ještě v době nedávno minulé zbyly z těchto rybníků Hynkovský, Prostřední a Pekelec. V letech 1365 - 1366 jsou v Lovčicích uváděni i zemané Čec z Lovčic a r. 1371 Přibík z Malovic. V r. 1381 pak ještě Bonec Lovčic. Předpokládá se, že ve vsi bylo dvorů víc, nejméně dva. Po Heníkovi zdělila statek vdova Kateřina se synem Heníkem. V roce 1419 získal zboží Zdislav z Lovčic. Bratři Erazim a Petr z Lovčic koupili roku 1437 dědiny a role při Lovčicích od Jindřicha ze Slibovic. Za panování krále Ladislava Pohrobka se ve vsi uvádí Hereš z Lovčic, jenž si vyprosil na též králi r. 1459 všechna odúmrťi po předešlých držitelích i po Vavřinci soukeníkovi ze Starého města Pražského, který bral z Lovčic 10 kop úroků. Po smrti Hereše se ve vsi uvádí Petr Kdulinec z Ostroměře, který spravoval statek místo nezletilého Herešova syna Heršíka. Poručenství mu udělil král s výhradou, kdyby sirotek zemřel před časem, aby zůstaly Lovčice při Petrovi. Skutečně pak předčasnou smrtí Heršíkovou přešlo lovčické panství do ruko jeho syna Beneše. Na druhém dvoře lovčickém, později pustém, seděli bratři Radek a Petr a po nich Jakub Košík z Vilémoviček. Posledním známým majitelem Lovčic byl Bohuněk ze Stránovic. Po něm připadla část obce k panství slibovickému, část k chlumeckému. Tvrz pozbyla svého významu, pustla a později zanikla nadobro. V r. 1490 koupil Lovčice a Slibovice Burjan řečený Apolón ze Skřivan. Roku 1521 Vilém Kostka z Postupic prodal Chlumeck s Lovčicemi a jinými vesnicemi Vojtěchovi z Pernštejna na Pardubicích. Roku 1623 se vsi připomíná poddaný kostelní dvůr a ovčín. Roku 1697 dne 25. července připojeny ves, dvůr a kostel k

chlumeckému panství Kinských. Ke konci 18. století bylo vysušeno několik rybníků a půda rozdělena mezi bezzemky, aby se nebouřili. Z historie školy První zmínka o staré farní škole v Lovčicích se datuje v roce 1724. Z Pamětní knihy, založené r. 1836, se dovídáme, že nejprve se vyučovalo ve stavení č. 28, které stávalo v těsné blízkosti fary, kde později byla farská zahrada. Tento objekt byl později zbořen a pro školu byl najat domek č. 22 na Bahnech. Na konci 18. století se vyučovalo v prázdném farním stavení na zahradě vedle č. 11. Až v roce 1810 byly položeny základy vlastní, samostatné školní budovy a to na spáleništi usedlosti Janatovy, patřící k čp. 34, kteréžto místo směnil hrabě Kinský za pozemek na Obci, kde si p. Janata postavil čp. 77. Školní budova byla dostavěna v r. 1811. Měla jednu učebnu s okny k východu do zahrady. V učebně byla vysoká kamna, za nimiž byl byt pro učitelského pomocníka. Do návse byly dva pokoje pro učitele, oddělené od učebny síňkou, ze které se šlo do kuchyně, komory a na půdu. Škola byla postavena z opuky, nacházející se v blízkosti obce, a pokryta šindelem. Jelikož učitel mívával tehdy od obce 7 korců polí v Horním hájku k užívání, byly u školy postaveny i hospodářské budovy: chlévy, stodola aj. Původně chodily do zdejší školy děti z Lovčic, Lišic a Slibovic. Od 1. 1. 1822 sem byla přiskolena obec Převýšov, do té doby patřící školou do Žiželic. Stalo se tak pro časté rozvodnění Cidlina a tím někdy na značnou dobu neschůdnost cesty. V roce 1865 byla provedena oprava školního stavení za 259 zl. 40kr. Jednalo se o opravu omítek a vybělení stěn, novou tabuli, 20 kop šindele na střechu, opravu komína, nový plot okolo školní zahrady, nový mlat a opravu střechy za stodolou. 26. listopadu 1876 byla konána dražba na stavbu nové školní budovy. Stavbu najal stavitel Jan Vrbický ze Žiželic. Ke stavbě bylo přikročeno z jara 1877. K významné změně dochází od 1. 9. 1996. Do školy se opět vrací 5. ročník, který dosud musel dojíždět do Chlumce n/C. Je opět otevřena III. třída a započato s výukou anglického jazyka. Současně zahajuje provoz školní družiny. V současné době je Základní škola v Lovčicích trojtřídní, má školní družinu i školní jídelnu, celkový počet dětí kolísá mezi 45 až 50. Snahou vedení školy i obecního úřadu je, aby žactvu poskytovala co nejlepší podmínky pro jejich školní práci. O lovčických rybnících Chlumecký kraj byl odedávna proslulý rybníkářstvím, jež bylo a denně je významnou složkou hospodářství panství chlumeckého. Rovněž náš katastr oplýval hojností rybníků, dnes již bohužel vypuštěných, odvodněných a proměněných v ornou půdu, čímž vzhled okolí doznal podstatné změny. Pozorovatel z lišického kopce dnes postrádá při pohledu do lovčické kotliny za svitu slunečního třpytu hladinu rozměrných rybníků Hynkovského, Prostředního, Nohavice a Kalisovka, jež byly sběrnou vod s obou vyvýšenin na jihu a severu Lovčic se rozkládajících. Povodím patřily tyto rybníky do říčky Mydliny. Rybník Kalisovek prostíral se východně lovčického katastru, sbíraje přebytečnou vodu z Turovska, Drábiny, aby ji co přebytečnou vypouštěl do odpadu vedoucího "Palouky", dále "Průhonem" do rybníka Hynkovského. Kdy byl Kalisovek vypuštěn a ponechán na sucho, není přesně známo. Dle tradice stalo se tak asi r. 1830. Když rybník Kalisovek proměněn v ornou půdu, vyrostl na ní plevel sveřepec v takové míře, že převyšoval a dusil plodiny tu zaseté. Semeno plevelu totiž odpočívalo dlouhá léta na dně rybníka a když po vypuštění vody dostalo se mu podmínek ke vzklíčení, bylo tím dokázáno, jako houževnatým a téměř nezničitelným je tento plevel, čekající trpělivě pod povrchem země na příhodnou dobu, kdy vydá nové semeno. Ještě podnes rodí pozemky v Kalisovku nevídanou úrodu tohoto plevelu. Rozlohou největší rybník Hynkovský o výměře asi 90 měr byl vypuštěn v r. 1904 při meliorování pozemků vodním družstvem Lišice - Lovčice. Středem rybníka vyházen byl veliký náhon, do něhož vyúsťují náhony a hlavní odpady vod z okolních pozemků. Tento rybník patřil panství chlumeckému a teprve po provedení pozemkové reformy byl rozparcelován a do soukromého vlastnictví převeden. Jako jediný rybník ponechán Pেকেlec, téhož pojmenování s tvrzí,

jež stávala nad ním na pozemku čp. 5. Tímto rybníkem protékala voda z Prostředního za trvalých dešťů a před lovem rozlévající se po přilehlých lukách. Ještě na počátku XX. století byl Pekelec velkou kaluží bez pevných břehů, sem tam s keříky vrbiček, se dnem nahnitým, používány jen ke koupání hus. V r. 1907 bylo bahno vyvezenou a břehy vyzděny pískovcovitými kvádry. Tyto však časem se pod tlakem okolní půdy počaly sesouvat do rybníka a proto přistoupeno k důkladné přestavbě celého rybníka, při níž byl značně rozšířen a střední hrází rozdělen na 2 části: severní pro koupání, jižní pro plavení dobytka a drůbeže. S příchodem mimořádných válečných poměrů dokončení přestavby rybníka oddáleno na neurčito a přestavba stala se předmětem vtipů a kritiky zodpovědných činitelů obce. Přestavba byla dokončena v roce 1947. O divadle První spolehlivá zmínka o divadle u nás je zapsána ve zdejší školní kronice. V roce 1872 dne 3. března sehrál podučitel lovčické školy Han Šindelář se školními dětmi hru "Ztracené dítě" a z čistého výnosu zakoupil do školní knihovny IV. díl "Světozoru", přírodopis ptactva a věnoval je II. tř. zdejší školy. Pak pravděpodobně nastala po jeho odchodu přestávka, až teprve koncem let 70tých po příchodu na zdejší školu řídícího učitele Frent. Cóna, jenž vnesl do života Lovčic čilejší ruch kulturní, počalo se hrát divadlo ochotnický, jak zjištěno od pamětníků dosud žijících. Po nějakém čase se zase přestalo hrát. Touha po divadle nevymizela a v letech 90tých byla stále projednávána v rámci činnosti Čtenářské besedy Přemysl, jak vidno ze zápisu besedy ze dne 21.3.1897, dle něhož se uvolnil říd. učitel. Cón požádati obecní výbor, aby tento poskytl z peněz obce nějakou částku na zřízení vlastního jeviště. Prvně se hrálo na vypůjčeném jevišti z Nového Města a to 20.1.1901. Byla hrána divadelní hra El. Peškové "Černý kříž v lese" a fraška "Sluha pánem". První divadlo bylo hojně navštíveno a se zalíbením přijato. 10.2.1901 se odehrála nová hra s názvem "Pan baron" a fraška "Ztratil řeč". Na žádost občanů z Lišic, zvláště hostinského Velicha, opakovalo se představení 17.2.1901 v Lišicích. Čistý výnos z obou her obnášel 37zl. 68kr., t. j. 75,36 korun. K obnosu tomuto přispělo honební společenstvo nájemným z honitby v lovčickém katastru částkou skoro 80zl. Za tuto sumu se bylo ihned pořízeno nové jeviště. Poslední divadelní představení s názvem "Sousedí" se konala dne 18. května 1974.

